

САНА ОЛОХ

Х а й м а т

1931 сэл алтынны
15 нүүтэн тахсарССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 137 (6273)

1985 сэл. Сэтнийн 14 күнэ
ЧЭПИЗЭРСанаата
3 харчы.

СЕЛЬСОВЕТ УОННА СЫЛГЫ КЫСТЫГА

Былалгы кыстыкка билиги сүөсүхүттөрбүт хаануруу Коммунистическай партия XXVII съезин чинигар хас бирдин фуражнай ынахтан 900 кг үүтү ыар, иччат сүөхүнү 96-ыны кг төлөхүтэр үрлүк соругу туруорунуулар. Сельсоветтар, кинилэр депутаттара онуоха общественность бүтүүнүн көмөтүн төрийн көмөлөһөр эбэһиэстөөхтөр.

Кыстаа буолбатах, общественнай сүөхү кыстыга оройуонга марахамнык сараланна. Эрилик Эристини аатынан совхоз Холторотугар, Субуруускай аатынан совхоз Балчонотугар иччат сүөхү көнүсүнэн ахуула малсыбай. Үгүс сирдэргэ үүт хама биллэрдик быһа түстэ, албох ынах уолларылыына, сорох сирдэргэ сүөхүлөр хайы-үбэ улаханнах быһа түстүлэр.

Ол биэр бирчиилэстэн фермаларга үлэһит тийбөтө буолар. Ошон сүөсүхүт нөһөрүускаа улахан, сүөхүнү кичээлээхтэн нөһөрүнү кыара тийбөт, эппитиниэ да намтыыр. Ити өссө сүөхүнү аһы түбөһүн дьоннорго итэбайынга тээрдэр. Райсовет исполкома ол иһин сельсоветтары кыстык мидарыгар 60 киһини быһаччы фермага таһааралларыгар сорудахтаабыта. Хомойуох иһин, сельсоветтар исполкомнара бирдин эми киһини таһаарымына муһурдаппылар.

Кыстыгы ыаратар иккис, хаанна барар түнүлүк туттуулар, бирчиилэһэн сүөхү аһылыга ычтарбаһа буолар. Ол үрдүнэн ходоу ходоуларга табыгастаах кэм муччу тутулунна, дурданы обон соротуонка-лаахтар буолуох, баарын дараны астаах сүөхү айаар тээрдин кыаллыбаха турар. Былалгы хос-тоһуу, оскуолаларга, ыалларга гидропоннай күөх маасаны үүнүрүн, ас тоһорун муһуу, о. д. а. — итинки барытын общественность бүтүүнүн күүһэ аһа кыайар ынахтаах. Оттон ону сельсоветтар, кинилэр депутаттара төрийнээхтөөхтөр.

Биллэп турар, кинилэр байлара аһа кыһаалара тутуах. Маныаа пенсионердар советтарын, дыахталлар комитеттарын, дьон олоһор сиринэн иитэр үлэ кинилэрин, о. д. а. общественнай тарытталар күүс-төрүн кинилээн туһаннааха наада.

Сүөсүхүт—бүппэт түбүктөөх киһи. Иһин кыһас сыһыаннаһын көдүүстөөхтөн атаарар маастарынан кыһаа муһуу буолуохтаах. Социалистическай куоталаһын хаамыта, эбэһиэстиибэлэр төлөрүлүн иһинлэре манна көрдөрүлүөхтөөхтөр, сибиһай хаһыаттар, сурууналлар, көбөрүлэ сымдар библотека, спортивной инвентардар, техникескай средстволар—активнай сыһыаннаһа маастарлар түмүк-лүөхтөөхтөр, кыһас сорохтор дьаһаллар кыһал-дыахтаахтар. Итин аһылык, тийэ сымдан аһылааһын, маһаһыннарда сүөсүхүт холбуура, медицинскэй уонна олох-дьаһах өлөрүтүнэн фермаларга быһаччы тийбэн хаатчылыгы—ити барыта сүөхү кыстыгыт ситкиһилээхтик атаарыа, сүөхүттэр аһы-уөлү ыһыаһы эбэһиэстии туһунаахтар. Түстээх төрийтөлөр онуоха аһааһа дьаһаллар быһаһыларын өтөгөстөн тураллар. Сельсоветтар ол олоххо киир-тин күһнэе контуруолуохтаахтар.

Фермаларга нөһүлөр марахаттары туоратыыга сельсоветтар көмөлөрүн байырамыт форматынан депутатскай группалары уонна постары төрийн буолар. Быһырын итинник группалар уонна постар Мугудай, Болутур, Толоон фермаларыгар беркэ үлэ-дэбигтэрэ. Оттон быһыл хаанна барытыгар төрийн-пилэр эрөөрү, үлэлэрин саралык илктэр. Сельсо-веттар исполкомнара наны сүрүнүтөөхтөөхтөр.

Сүөхү кыстыгыт тэрээһиннэр норуот дээрэйдара кыһааһа контуруолу олохтуохтаахтар. Былалгы курдук кыһааһа аһылааһа кыстыкка оту, ком-бикорму уонна аһы да эһи аһаахтары кичээл-тик аһаан-суоттаан ороскуоттааһын, үүт ыһык-намыһаһын иһин охсууу, иччат сүөхүнү төлөһүү туруктара норуот дээрэйдарын харахтарын дьыт-тан таһаарылыа суохтаахтар.

Билиги сельсоветтарбыт сүөхү итинтүн норуот бүтүүнүн дьылаатынан өмөрүөх тустаахтар уонна өмөрүөхтэрэ.

ССКП XXVII съезин иннинээби ударнай үлэ вахтатыгар

«Мындааһы» совхоз отделениытыгар сүөхүнү нөһүтэ-хара быһа сыраллар кыһа-нылаах сүөсүхүттэр эа-бахтар. Кинилэртэн биэр-дөстөрүнэн борооску нө-рөөчү Н. А. Захарова буолар. Ирица Алексан-дровна быһыл саас туу-пут нөһүдэригэр биэр-ди эчирээһинтэ, элбөх-привелии ылла. Кыстык бастаы ыһыгар хас биэр-дин борооскуну ороту-ман 19,2 кг төлөһүтэ.

А. Павлов.

Пятилетня түмүтэ-һиннээх сылыгар «Мугу-дай» совхоз Толоонна-ныһыксыттары биэр-фуражнай ынахтан үүтү ыһыаһа 200 килограм-наах төрөһүн ыларга соруктааһаллар. Кинилэр сыл аасыт уон ыһыгар

бу хаачыстыбанный көр-күнү 1827 килограм-на төрөһүтэ Толоонно-р үүт ыһыаһа үрдэтэр кыахтары толору туһа-нахтарына, биэрбэт тыл-лары дьылаанал биэр-гөһүтэрэ.

«СО» көрр.

А. А. Якухио сала-һаччылаах уу хаһааһы-тыбатын тутууларын та-тар бергээдэ «Якутско-лизоводстрой» мехучасто-гар биэр бастыкынан буолар. Бу түөрт кыһа-лаах коллектив биһил күһүн «Мындааһы» совхозка 650 гектардаах «Молута» куурдар-ска-гирдар систематын үлэсэ ылларда. Бырыһада со-тору Нуотара үрбэр дула астарытын саһа-аһаа

В. Макаров.

БОЧУОТ ДУОСКАТА

Кыстык баскык ыһыгар общественнай сүөхүнү ити-кээ, иһинтэн бороотууһунаа ыһыаһы уон-на соротуонкаһына эбэһиэстии социалистическай куоталаһыга үрдүк көрдөрүүлэрэ иһинтэр оро-йуоннаары Бочуот дуоскалар таһаарылаһалар.

СОВХОЗТАРТАН

«Мугудай» совхоз (директор Сергеев С. И., партком секретара Кронинкова М. Д., профком председателе Оконешникова Н. Г., комсомольскай тарытэ сек-ретара Толстоухова М. Д.).

ОТДЕЛЕНИЕЛАРТАН

Толоон отделение (управляющий Ноговицын С. С., партбиро секретара Решетников П. Н., сельсовет исполкома председателе Прохорова Е. Н., синахтары комсомольскай тарытэ секретара Ядрихин-ский В. А.).

БАННЫК ФЕРМАЛАРТАН

Лябыхтах ферматын коллектив (Мугудай, старшай Терютина Т. И.)—хас бирдин фуражнай ынахтан 134-түү кг үүтү ман эбэһиэстиибэтин 155,8 бырыһ-ынан толорбутун иһин.

Үрэх Күрө ферматын коллектив (Одлуун, стар-шай Парфенов А. И.)—фуражнай ынах ахсыттан 122-лин кг үүтү ман эбэһиэстиибэтин 150,6 бырыһыан толорбутун иһин.

«Төрүт» ферма коллектив (Мугудай, старшай Мак-симов Ф. Д.)—хас бирдин фуражнай ынахтан 107-лин кг үүтү ман эбэһиэстиибэтин 146,5 бырыһыан толорбутун иһин.

БАННЫК СЫТАРТАН

Захаров Владимир Миронович (Мугудай)—хас биэр-дин фуражнай ынахтан 205-тин кг үүтү ман эбэ-һиэстиибэтин 202,9 бырыһыан толорбутун иһин.

Оконешников Никифор Иванович (Мугудай)—фу-ражнай ынахтан ахсыттан 394-түү кг үүтү ман эбэһи-эстиибэтин 192 бырыһыан толорбутун иһин.

Терютина Татьяна Николаевна (Мугудай)—хас биэр-дин фуражнай ынахтан 172-лин кг үүтү ман эбэ-һиэстиибэтин 188,9 бырыһыан толорбутун иһин.

БОРООСКУ КӨРӨНЧҮЛӨРТӨН

Захаров Алексей Харламович (Клэзги)—50 бо-рооскуу тыһынаах иһин хас биэрдинлэрин 22,2 кг төлөһүтүтүн иһин.

Захарова Ирина Александровна (Болутур)—50 бо-рооркуу тыһынаах иһин хас биэрдинлэрин 19,2 кг төлөһүтүтүн иһин.

КОММУНИЗМЫ ТУТУУ ЭРКЭЭЙИЛЭЭХ СУОЛУНАН

Коммунистар, бары үлэһиттэр ССКП Програма-тын саһа редакциятын, ССКП Устаабын, Сүрүн ту-һааһылар бырайыактарын итинтик биһирээлэр.

НӨХТӨӨХ ДЬУУЛЛЭНИИ

Сэтнийн 12 күнүгэр райпотребобщество пар-тийнай тарытэтин уонсай муһаһар ССКП Про-грамматын саһа редак-циятын уонна ССКП Ус-таабыгар уларытылар бырайыактары туһунаах иһинтэрэ ССКП райкомун секретара А. С. Птицына өкүрдө.

Бырайыактары дьуу-лэһингэ тым эппит поз-итивистар партия үгүс Программатын ыһыаһы-нантэн партия уонна дойду олоһор буолбут уларыһылар сөптөөхтүн бырыһылаах киллэрилли-биттэрэ, партия Устаабы-

гар коммунистар эбэһи-нестэригэр уонна партия-най төрийэр үлэ бонфу-руостарыгар эһилэр ор-дук болдохтору тардал-лары бэлэтээһинтэр.

Кырдыаас коммунист, үлэ уонна сэрин ветерана А. Д. Местников Про-грамма саһа редакциятын Бырайыаһын туһунаах өтөрүгэр докумуон баста-ны чааһыгар Ада дойду-ну көмүскүр Улуу сэ-рин сымдарын сырда-тыыга партия оруолун өссө чуолкайдан көрдө-рөр буоллар ордук боу-луо өтө дьытэ. Дьуулла-һингэ тым эппит А. В.

Тимофеев, Е. Д. Лазаре-ва, Н. И. Кеенофонтова, о. д. а. ССКП Програ-матын саһа редакциятын уонна партия Устаабыгар уларытылар бырайыак-тарыны сүрэхтэн биһи-рииллэрин биллэрдилэр.

Партиянай муһунах бырайыактары биһирээ-тэ уонна коллектив бары үлэһиттэригэр иһинтэн билиһиннээргэ, полити-ческай уонна экономичес-кай үөрөх оскуолалары-гар үөрэтэргэ быһаары-ны ыһына.

Н. ОКОНЕШНИКОВ.

Синкомка райпотреб-обществоттаабы партиянай тарытэ муһунаар.

Автор фотота.

БАСТЫҔНАРЫ ХОЛОБУР ТУТТАН

Скээд винияһы өссө биэр сүткэн суолтаах докумуон—1986—1990 сыл-ларга уонна 2000 сылга дьэри кэмгэ ССРС эконо-мическай уонна социальнай сайдыытын Сүрүн туһа-һыларын Бырайыаһа—бөһөһө советскай норуот бүтүүнүн дьуулаһын-тар таһаарылыына. Дойду-бут сайдыытын түрөтөтин, норуот олоһун уйгутун солгытуну сүөһүтүн дьыһу-наах соруһуура бу баһа-рай докумуонга чуолкай-дык көрдөрүлүһүтэр.

Ити соруһтары толоруу уонсай уйгу туһугар үүтэ суобастаахтык үлэһит-нээдэллэрин уонна үлэ түмүктөрүн иһин эбэһиэ-стиигэр сирэй эппитиэ-тэ буолууну хас биэр-дин киһи төһө чуолкайдан өйдүтүтүн тутулуутаах дьон Бырайыакка аһа-ттыт.

Кырдыа да, хаанна ба-дарар үлэ бүтэһиттээх тү-мүгэр уонсай иһинтээх буолуу эбэһи быһаарар. Ону ыраата барбаһа, «Якутскострой» мехко-ллектив маһаарыһына-һа бэрэгдэтии ситкиһи-тиннэ дьаһаа холобурдоо-х сит. Бырыһада ити-кээтэ саһааһыаһыттан 7718 кубометр тутуу ма-һын өрбөтөн бөөс сымла-аһа биллэрин болдохтору-оһу мй иһиннэ толордо, Ол иһингэр аһаардаһа быһыл 17,8 кубометригэр эрбэ-тэн сымлааһа соруһуутун ха-һы-үбэ 27 бырыһыан-нан аһаардыбыт.

Ити дьаһаһынар ортолор-турат тутууга хаһыс да аһыларын бэркиһилээхтик үлэһит дьон аһааһа суохтар.

Бырайыакка этилиби-тин курдук, үтүө суобас-таах үлэ, профес-сиональнай маастарыс-тыба общественнай суол-талара өссө үрдүөхтэ-р, бастыһаары моральнай көбүдээһин күүһүрүөдэ.

К. ПАВЛОВ,
биргээһинэр.

БОЧУОТТААХ ААТ ИНЭРИЛИННЭ

ССКП райкомун бөһөтүн уонна рай-совет исполкомун 1985 сэл сэтнийн 11 күнүгэр холбоһуутаах муһунааһа-рын уурааһынан ССКП райкомун урун-ку бастаы секретара, ССКП обкомун иһин «Чурапчы оройуонун Бочуоттаах

рай-экономическай, культурнай сайдыы-тын уонна үлэһиттэри коммунистическай итингэ киллэрбит улахан кыһаатын

рай-экономическай, культурнай сайдыы-тын уонна үлэһиттэри коммунистическай итингэ киллэрбит улахан кыһаатын «Чурапчы оройуонун Бочуоттаах гражданаа» аат иһэрилиннэ.

○ Политической, экономической үөрэх, ○

ИСТЭЭЧЧИ АКТИВНООЫН ҮРДЭТИИ

Политической үөрэх кэдүүнн үрдэтии активнай формаларын туһанын та утумнаахтык үлэнир пропагандистарын биер-дэстэрийн М. Д. Кронин-коа буолар.

Книг аасыт үөрэх дыйлагар Мугудай отделениинааы цеховой пар-тийнай тариата марксизм-ленинизм төрүтэрин үөр-төр оскуолатыгар пропа-гандистабыта. Оскуолада ССКП 18 члээннэрэ үөр-рэммиттэрэ. Истэаччилэртэн 10-тара быһаччы произ-водствоа үлэтинилэр.

Оскуола үөрэх бастакы күннэрттэн истэаччилэр түс бэйэлэриннэн үлэлэ-ленинэригэр ураты болдом-тону уурбута. Программи-лаах матырыяаллары оло-бу кытта ыкса сибээстэ-ленин сүрүн көрдөбүт бы-гытынан туруоруллубута. Истэаччилэр занятиелары көтүпнэккэ сылдысмылар-гар кытаанах хөнгүрөөд-оохтоммута. Онуоха парт-бюро быһаччы ороһон-албах көмөнү өнгөрбута. Занятиелары биричиннөтө суох көтүтүү таһаарылды-батада. Сыл устата бы-лаанга сөп түбэһиннэрэн 16 зантине ытытылан ос-куола үлэтин ситиһилээх-тик түмүктэбита.

Пропагандист айар бы-лааныгар истэаччилэр

анардае пропагандаист көп-сөөннөн мунгурдамнаа, көмө матырыяаллары, ли-тератураны өбүн аары, көмөстөһөн өбөтөр рефе-рат суруйан билилэрин диригетинилэрэ көрүлэр. Икүекай уонна Керюнгри куораттар, Партизан Забо-лочкай аатынан совхоз пропагандаистары бачыы-нарын батыһа «Уон бил-рис нияилетканы ситиһин-лээхтик түмүктөөбүннэ» — пропагандаисткай кыһа-нымын» девизинэн үлэлэ-лениннэн сибээстээн совхоз-экономическай көрдөрүүлэ-рин ырытыһа ураты бол-домто уурулунна. Отделе-ние уонна туһааннаах ис-тэаччилэр былааннарын, өбөһэтэлэстибазарын толо-рууларынгар ирдэбил туруо-рулунна. Итинэн сибээс-тээн истэаччилэр информа-циялары өнгөрүүлэрэ, бас-тын үлэ ошкетарын, сана-ны олохтообун тустарынан санааны атастаһы тарла-пнито үчүтэй өрүстэрдэ-рин көрдөрдө.

Истэаччилэри кытта үлэ-биер биһирэмнэт ыһмата — рефераттары суруйтары-бу оскуолада утумнаахтык-тэриилэр. Ити ордук калли-ику сылга көмөһүннэн. Оскуола истэаччилэрттэн түөрттэрэ арэ орто, атытта-ра кыра үөрэхтээхтэр. Ол-үрдүнөн пропагандаист хас-биридиклэригэр, туох ин-

тариэстээхтэрин, кыахтарын-учуоттаан, көмө матыры-яаллары туһанан ис хо-һонун арыллыларынгар сиптөөх темалары биерэн-истэаччилэр түс бэйэлэн-үлэтинилэрин ситиһинтэ-кэрэхсэбиллээх.

Здэрттөн балаһыанньа дый-ларигэр үлэлээбүт буолан-истэаччилэр туһааннаах-теманы сөптөөхтүк ары-йаллар. Сылгыһыттар Н. А. Териотин, Д. Т. Сивцев-сылгы нияилеттээн эти-манын элбэтин тутал-боппуруостарын сырдаты-лара улахан биһирэбили, сөптөөрүннэ ылыта. Ис-тэаччилэр Н. Е. Васильев «Үүнэр көдүүннэ нияи-тэ дый-кэргэн уонна оскуола зантинеһыннэн ту-һунаа», Ф. А. Дьяков «Коммунист сирэ-майгыта — үтүө холобур» дин темаларга балаһыанньа ре-фераттара үөрэттэлэр те-маны күннээри ологу, үлэ-ни кытта сибээстээһини-биллэркөстөр көмөлөөх-буолбуттара.

Ити курдук, А. С. Пер-мякова, Т. Н. Васильева, Н. Д. Пермяков Саха си-рингэр тыл хаһаайыстыбата, культура, норуот үөрэ-ринтэ сайдыыларын туһу-наа, Т. С. Неговницын «Улуу Кыайы 40 сыла», Н. П. Амосов «Эйни ба-вергөтүү — партия тас по-литикатын сүрүн пробле-

мата» темаларга реферат-тары суруйдулар.

Үөрэх дыйлын устаты-гар истэаччилэр итиннэ утумнаахтык үлэлээһини-ра политической үөрэххэ-илбэт билилэрин көмө-тингэ салгыт үлэлээһин-нэригэр көмөлөөх буолбута-сирэбэа суох. Түмүктүү-занятиелара оскуола бары-истэаччилэра араас темаларга көмөлөөхтүн бала-һыаннэн, сөптөөр реферат-тары суруйан көмө көмө-тинн буолбута.

Пропагандист курдук ин-иаттөөх партийнай сору-дары толорууга Мария Да-нилова үөрэх дыйла са-баланыларын айар бы-лааны өнгөстөн, өннө ис-тэаччилэр сыл устата хан-нык темаларга үлэлээх-тээхтерин былааннаах үлэ-лээһиннэ истэаччилэр би-лилэрин диригетингэ, үөрэх көдүүннэ үрдэһин-иһигэр биллэркөстөр оруу-лаанна.

Билин, ардыгар, кыра-үөрэхтээх истэаччилэрдээх-политическай уонна эконо-мическай үөрэх оскуо-лаларыгар зантинеларга-пропагандист аагар лек-цияларынан мунгурданы-ны, практикай сорууда-тары биэрбэт буолууну-үтүстүп көрсөбүт. Оттон-табаң төрийдөөххө, истэаччи-активнөөннэ үрдэһингэ ре-фераттары суруйууга тии-һэ үлэлэтин кыалларын-мугудайдар оныгара да-көрдөрөр.

Н. БАРАШКОВ.

«ЭДЭР УЧУУТАЛ ОСКУОЛАТА»

Маастарыстыбаны баһылааһын суолугар

Быйылгы үөрэх дыйла-гар оройуон оскуолалары-гар нуучча тылыгар уонна-литератураныгар 9 эдэр-учууталлар үлэни калли-лар. Канлэртэ аналлаах-«Эдэр учуутал оскуола-тын» бастаки зантинега-бу күннэргэ Мугудай орто-оскуолатыгар ытытыллы-

Үөрэнэччилэр уроока-үлэнип, толкүйдүү үөрэм-меттара харааха тута бы-раһылар.

«Эдэр суолталаах тыл-лартан омонимнары араа-рааһын дуо?» дини темага-ытытыллыт нуучча тылын-курууругун зантинега ха-ра ханнайгыттан ороло-болдомтолорун тарта. Ма-ныаха учутал В. И. Корот-ныха оонһуу көрүгүнэри-табыгастаахтык туһанып-зантине түргэн татыннээх-тик, интэриһиннэйдик ыты-тыламытын хааччыттыда, овордор сөптөөх ноборуус-канан үлэлээтилэр. Куру-һуох чилиэннэра (VI—VII кылаастар үөрэнээччилэрэ) үүстүк өтүлэри толкүй-лаатылар, бэйэ бэйэлэригэр-кордоох ыйытылары биэ-ристилэр. Магнитофонна-уһуларыллыт көрсөөн, кодоскоп, хартыынылар-кодүүстээхтик туһаны-дынылар.

Алтыс кылааска старшай-учуутала А. И. Баранкова Н. А. Крылов үгэлэригэр-кылааска таһынааһын дыйын-уроогун үрдүк таһынаах-тык ытыта. Оролор 8 үгэ-тин 3-һүн өйдөрүтүн, атыттары дордоһоохтук-аахтылар, айынылар не-номохторун сөпкө быһаар-дылар. Угэлэртэн биджа тир-дылартан таһылаан өнө-һулуубут историнага би-лилэрин тургутуустулар. Н. А. Крылов үгэлэрин би-лиин төрөөбүт, литература-ны кытта ситимнэхмэте ор-дук кэрэхсэбиллээх. Овордор-саха литературатын биер-чагылаһай представителя-пест С. А. Саввин—Күн-Дырибинэ үгэлэрин эмпа-лаатталааннлар.

Эдэр учууталлар Бахсы-орто оскуолатын старшай-учуутала В. Г. Сменцова-ны кытта көрүстүлэр, нуучча тылын уонна ли-тератураны кабинеттарын-үлэлэрин, тутууларын-ытыта биалистилэр. Варвара-Григорьевна аарымы уонна-литература уроктарыгар-үөрэнэччилэри дордоһо-ноохтук аагарга үөрэтти-боппуруостарыгар эдэрдэр-га элбэх наадалаах суб-һаарбытара улахан сити-һин биһиэтиннэн сыла-лаанна. Эдэр учууталлар-үөрэнэччилэри активнай-дык толкүйдүүргэ үөрэ-тиннээхтэра кинилэр үлэ-лэригэр биер сүрүн сору-гунан буолара оссо төгүл-иниэтиллээх биалитаннэ-Уроока словарьнай үлэ-сиптисилээхтик ытытыл-лы. Овордор дыйлэригэр-араа наадалары толкүй-лаан көлөт таһымылар.

Учуутал В. Г. Макарова бэйин «З» (С) буукубала-рынан бүтэр илин сайма-рыналар» дини темага ыты-тыт уроогар үөрэнэччи-лэр эрдэ барылаһыты-чингик өйдөөбүттэрэ, ол-билилэригэр тирэһирэн-саха үөрэттэлэр быраабы-лааны бэйэлэрэ тобулап та-һаарбытара улахан сити-һин биһиэтиннэн сыла-лаанна. Эдэр учууталлар-үөрэнэччилэри активнай-дык толкүйдүүргэ үөрэ-тиннээхтэра кинилэр үлэ-лэригэр биер сүрүн сору-гунан буолара оссо төгүл-иниэтиллээх биалитаннэ-Уроока словарьнай үлэ-сиптисилээхтик ытытыл-лы. Овордор дыйлэригэр-араа наадалары толкүй-лаан көлөт таһымылар.

«Эдэр учуутал оскуола-тын» зантинеһын ытыты-та олохтоох оскуола кол-лективна уонна «Мугудай»-совхоз салайааччылар-үлэһиннэ көмөлөспүтэ-рин илхтанан туран биэ-тири баарылар.

А. ПЕРЕВАЛОВА,
оройуоннаабы методкабинет-методна.

ССКП КЧ-гар көрсүбүү ытыгылаахтара

Эдэрдэргэ холобур буолуохха

Кустанайскай уобалас. Соторутаарыта ССКП Кини-Комитетыгар буолбут ста-хановскай хамаалыан пе-тераншпын, производство-бастыһнарын уонна сана-ны айааччыларын кытары-көрсүбүүтэ «Харьковскай»-совхоз механизатора Со-циалистическай Улэ Геро-йа Камшат Байгазиевна Доценбаева кырыс сирдэри-баһылааччылар үлэре кы-һамныларын, кинилэр ин-иитэригэр тууар проблема-лар, ситиһилибит түмү-төр итиннэ көлөр өттүгэр-былааннар тустарынан кө-сөбүтэ.

бэйэлэни кылаабынай со-руктарыттан биридэстэ-ринн ыччаты кытары үлэ-ни, бурдугу үүннэрээчи-лэр дэстөһөн солбудаһы-тарын балаһыанньаны аа-гар. Совхозка кини көбүлээ-һиннэ ыччаккомсомольскай-коллективтар тариалаа сити-һинилээхтик үлэтинилэр. Кинилэри омыттаах пете-раннастанниттар салайа-лар, атыччаттага үлэре са-табыла, коммунистическай-сыһыанна, үтүө майгыны-ентилини иитэллэр.

К. Б. Доценбаева су-лууспалыгар, партийнай, общественнай уонна дый-кэргэннэ эбээһинэстэрэ-элбэхтэр. Кырыс сир ба-һыаннаын отахановката ССКП Кини Ревизионнай-комиссиятын чилиэннэн, ССРС Верховнай Советин-депутатынан буолар, кини-түөрт өрө ийэтэ.

Синиокка: Камшат Бай-газиевна Доценбаева.
В. Давыдов Фотота.
ССТА фотохроникага.

ЭЙЭ ТУРУГУРАРЫН ТУҢУГАР

ССКП КЧ Генераль-най секретара М. С. Гор-бачев Францияда офи-циальнайдык маалдыт-таһына Советскай Союз-аан дойдутаары быһы-ны-майгыны эбдигирдэ-ртэ, сөбүлэһиннэн үлү-һү-үүгү тохторторго хал-бастаабаһа дьулуһарын-сапалыы күтүүнүн көр-дөрдө. «Москва—Париж»-сирдээх көпөстөн толо-ру метрактаах докумен-тальнай кинолента бу-оһон политическай со-ветска аһаһа.

Эйран Франция М. С. Горбачеву хайдах истии-ник көрсүбүтүн, прези-дент Ф. Миттераны кыт-та илин бэснөдөлөһүннэ-рин туһунаа көпсир. Ки-нолалардар советскай са-лайлааччы Франция пар-ламентарийдарын, «Фран-ция—СССР» общество-салаатын представи-теллэрин «Пежо» авто-мобильнай компания за-водугар сылдыбытын, о. д. а. көрдөрөллөр.

(ССТА).

УГУҢУ СУБЭЛЭЭН, КӨМӨЛӨӨӨН...

Соторутаарыта А. С. Пушкин аатынан респу-бликаады библиотека науч-най-методическай отделын-үлэһитэрин бөлөһө бэйи-ни оройуоннууттар сыл-дын оройуоннаабы кини-нэммит библиотекка уонна кини филиалларын-лаларын кытта биалисти-лар, библиотечнай үлэһи-тэртэ семинар ытытылар.

Семинарга республика-аады библиотека старшай-библиографа Л. И. Нерата-на «Кининэммит библио-течнай система библиогра-фическай үлэтин туругу-уонна ону салгыт тупе-атын суоллара, Пушкин-аатынан библиотека тыл-хаһаайыстыбатыгар өрө-лөн сабадическай аһа-һыаннэн тодорорчү А. А. Захарова «Тыл хаһаай-ыстыбатын специалистарын-уонна үлэһитэрин хаач-чылар библиотекалар ин-

формационалар» библиогра-фическай үлэлэрин тупе-атын үлэлэрин соруутара», старшай библиотекка-ры В. И. Спиридонова «Үө-рэнэччилэри бүтүүннэрин-библиотеккаан хаһыта ос-куолалардаары библиоте-калар, комсомольскай уон-на интэриһкай тариаттар

Культура тариттэлэрин түбүктэрэ

соруутара» дини темалар-га лекциялары аахтылар-уонна элбэх ыйытылар-га аһиэтигэтилэр.

Болуз биалитээһиннэрин-туал улахан көпөстөн-буола. Онно оройуонна-библиотечнай үлэ сүлү-һүн сөптөөхтүк ытытыла-ра биалитанна ССРС Куль-туратын туйгуна М. П. Нусинова сөбүдическай-Хатылаһаары, М. Д. Сер-

геова сөбүдическайдыа Хо-пторотоору сельскай би-блиотекалар үлэлэра урдук-тук санаалаанна.

Итилэри сөргэ үлэре-биер наһаа итэстэр мый-лынылар. Бастакытын, сельскай уонна оскуола-лардаары библиотекалар-сифаастаһан үлэлээһиннэра-кылааа илин. Ол түмүтэр-оройуон үөрэнэччилэрин-30-ча бырыһааннара би-блиотекка онотунан туһа-маттар. Иккисинэн, инфор-мационалар библиографа-фическай үлэ наһаах та-һынаах «Специалист-пана», «Информационалар-биалитанна» курдук үлэ-биһирэмнэ формалара-сигэ-хөтө туһынылаһааттар. Үгүстэр библиотечнай до-нууһонары көтүмөхтик-онороллор.

Салай баһон итэһи-нэн оройуонна научнай-техническай информаци-

кабинета тариала илигэ-ыйылына. Оройуон кини-нигэр ИТИ кабинета, совхозтар кининэригэр-кини бюраларда тари-лиһааһахтарын туһунаа-оссо ааһыт ытытан көпсө-тин буолар араары, дый-субулаан быһаарылда-илин. Маны тыл хаһаай-ыстыбаны управлениеттин, сипуоттар салайааччыла-ра бйдүүлэрэ, библиотекалар-га сөптөөх көмөнү онорол-лор эрийлэр. Билигин-туругунаа ИТИ бюротун-тэриилэр туһунаа «Чура-пы», «Мугудай» уонна-Эриана Эриетин аатынан-совхозтар эрэ салайааччы-лара үлэлэрин былаанна-гар кинилэринилэр.

Ити курдук, республика-лалары библиотека үлэһиттэ-ре оройуон библиотечнай-үлэһитэригэр быһаччы ко-дүүстөөх көмөнү өнгөрдү-лэр.

М. НАЛАЧЕВА,
оройуоннаабы кининэммит-библиотека методна.

